

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Yhteisellä työpaikalla toimii monen työnantajan edustajia ja se voi aiheuttaa vaaratilanteita arjessa

Ostopalvelut tehneet kunnista yhteisiä työpaikkoja – haasteiksi nousevat tiedonkulun puute ja vaarojen tunnistaminen.

kuva: Anu Pynnönen

Työturvallisuuslain mukaan yhteisen työpaikan työturvallisuudesta on huolehdittava keskinäisellä yhteistoiminnalla ja tiedottamisella. Päiväkodit, kirjastot, koulut ja lukemattomat muut kunnan toimipisteet ovat luonteeltaan yhteisiä työpaikkoja. Niissä työskentelee varsinaisen henkilökunnan lisäksi usein myös palveluyritysten edustajia, kuten kunnossapito-, kuljetus-, ruokahuolto- tai siivousyritysten työntekijöitä tai yrittäjiä.

Kun yritysten ja kunnan toimijoiden toiminta- ja työturvallisuuskulttuurit kohtaavat, voi syntyä vaaratilanteita. Onko päiväkodin henkilöstöä muistettu aina tiedottaa tehtävistä huoltotoimenpiteistä? Aiheuttaako koulun pääaulan loisteputkivalon vaihtaminen riskitilanteen, kun se ajoitetaan välitunnin kanssa päällekkäin?

Riittävän tiedonkulun varmistaminen, vaarojen tunnistaminen, töiden suunnittelu, organisointi ja puutteellinen perehdyttäminen ovat haasteita yhteisellä työpaikalla. Erilaiset toimintakulttuurit, työturvallisuuskulttuurit, epäselvät vastuukysymykset ja erityisesti puutteellinen kommunikaatio aiheuttavat vaaratilanteita yhteisillä työpaikolla niin työntekijöille kuin käyttäjäasiakkaillekin.

Tässä uutiskirjeessä kerromme, mitä asioita tulisi tiedostaa, kun johdetaan yhteistä työpaikkaa ja miten riskitilanteiden syntymistä voisi välttää.

Työsuojeluhenkilöstö on avainasemassa

kuva: Anu Pynnönen

Kaupunkien ja kuntien työsuojelupäälliköt, työsuojeluvaltuutetut ja työsuojelutoimikunnat ovat avain asemassa kaupunkien ja kuntien yhteisten työpaikkojen yhteistoiminnan kehittämässä. Kaupunkien ja kuntien työsuojelutoimikunnissa on usein kaupungin eri toimialojen edustajia mukana, jolloin kommunikointi yli rajojen mahdollistuu. Pääasiallista määräysvaltaa käyttävän työnantajan työsuojelupäällikön rooli korostuu yhteistoiminnan lisääjänä ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Huomioitavaa on myös, että jos yhteisellä työpaikalla käsitellään alihankkijoihin vaikuttavia asioita – esimerkiksi siivous- tai huoltotöitä – alihankkijayrityksen edustajalla ja työsuojeluvaltuutetulla on oikeus osallistua pääasiallista määräysvaltaa käyttävän työnantajan työsuojelutoimikunnan kokouksiin.

Lue lisää verkkosivuiltamme:

<https://www.tyosuojelu.fi/tyosuojelu-tyopaikalla/tyosuojelun-yhteistoiminta>

Blogi: Kun päiväkodissa menee kaikki pieleen

Lue työsuojelutarkastajan blogikirjoitus kuvitteellisen Huvikummun päiväkodin päivästä ja siitä, miten kaikki menikin pieleen. Hieman kärjistetty kirjoitus konkretisoi, kuinka yhteisen työpaikan riskit voivat muuttua todeksi.

Lue blogikirjoitus: <https://avi.fi/blogi>

Yhteistoiminta ja sisäinen tiedotus auttaa

Yhteisellä työpaikalla eri toimijoiden työskentely vaikuttaa kaikkien työkohteessa olevien turvallisuuteen. Työturvallisuuslain mukaan yhteisen työpaikan työturvallisuudesta on huolehdittava keskinäisellä yhteistoiminnalla ja tiedottamisella. Yhteisten työpaikkojen työturvallisuus lähtee ensisijaisesti turvallisuusjohtamisesta. Miten viestitään, miten vaarat tunnistetaan, miten työt suunnitellaan, miten varmistetaan perehdytys ja osaaminen.

Yhteisellä työpaikalla tulee pääasiallista määräysvaltaa käyttävän (tilaajan) työnantajan työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen huolehtia työpaikalla toimivien työnantajien ja itsenäisten työntekijöiden toimintojenyhteensovittamisesta, työpaikan liikenteen ja liikkumisenjärjestelyistä, työpaikan yleisestä turvallisuuden ja terveellisyyden edellyttämästä järjestyksestä ja siisteydestä, muusta työpaikan yleissuunnittelusta ja työolosuhteiden työympäristön yleisestä turvallisuudesta ja terveellisyydestä.

Lue lisää Työturvallisuuskeskuksen verkkosivuilta:

https://ttk.fi/tyoturvallisuus_ja_tyosuojelu/toimialakohtaista_tietoa/yksityiset_palvelualat/yhteinen_tyopaikka_ja_yhteisten_vaarojen_tyopaikka

Palveluntarjoajilta tulee vaatia riittävää laatua

kuva: Anu Pynnönen

Yhteisen työpaikan turvallisuus on ensisijaisesti laatua. Kun töiden tekeminen sujuu organisoidusti ja suunnitellusti, niin tapaturman riski pienenee. Tästä hyötyvät kaikki yhteiselle työpaikalla toimivat tahot. Tapaturma on aina myös laatupoikkeama; tapaturman seurauksena palvelun toimitusvarmuus huononee ja saattaa aiheuttaa yhteisellä työpaikalla ongelmia.

"On tärkeää tehdä hankintasopimus, jossa palveluntuottaja sitoutuu tuottamaan palvelua kilpailutuksessa edellytetyllä ja sovitulla laatutasolla esimerkiksi työturvallisuuden osalta."

Kilpailutuksessa voidaan esimerkiksi edellyttää, että palvelun tuottaa yritys, jolla on taloudelliset, tekniset ja ammatilliset edellytykset hankinnan toteuttamiseen ja yhteiskunnalliset velvoitteet hoidettuna. Tarjoajilta voidaan edellyttää esimerkiksi pätevyyttä, kokemusta, osaamista, vakavaraisuutta ja laadunhallintajärjestelmää. Kilpailutusvaiheessa on syytä varmistaa osallistujien työsuojelutoiminnan taso ja palveluntuottajan vastuut. Työsuojelutoiminnan tason todentamiseksi voidaan hyödyntää erilaisia mittareita tai muita seurantamenetelmiä. Niiden pohjalta on mahdollista laatia hankintasopimus, jossa palveluntuottaja sitoutuu tuottamaan palvelua kilpailutuksessa edellytetyllä ja sovitulla laatutasolla esimerkiksi työturvallisuuden osalta.

Riskien arviointi auttaa tunnistamaan vaaran paikat

Kunnan yhteisillä työpaikoilla tapahtuvia tapaturmia ja vaaratilanteita voidaan hallita riskien arvioinnilla ja ennaltaehkäisevillä toimenpiteillä.

Pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja tekee yleisen riskienarvioinnin omista työoloistaan. Alihankkijat ja itsenäiset työnharjoittajat ovat velvollisia arvioimaan oman toimintansa riskit. Huolehtimisvelvoitteen mukaan eri toimijoiden on toimittava yhdessä ja tiedotettava toisilleen työturvallisuuteen vaikuttavista asioista. Näiden asioiden varmistamisen pitäisi tapahtua eri työnantajien kesken esimerkiksi työsuojelupäälliköiden tai henkilön kautta, joka on nimetty vastaamaan oman yrityksensä työturvallisuudesta.

Lue lisää vaarojen arvioinnista verkkosivuiltamme:

<https://www.tyosuojelu.fi/tyosuojelu-tyopaikalla/vaarojen-arviointi>

Viranomaisen vinkit työarkeen

Turvallisuushavainto on hyvä käytäntö

Yhteisen työpaikan turvallisuutta voidaan esimerkiksi parantaa havainnoimalla vaaran paikkoja ja/tai turvatonta toimintaa. Hyväksi koettu tapa on esimerkiksi niin sanottu turvallisuushavainto, jonka voi ilmoittaa esim. omalle esimiehelle tai jos yhteisellä työpaikalla on käytössä jokin yhteinen viestintäkanava, niin sen kautta.

Tärkeää on, että pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja määrittelee, miten tällaisten ilmoitusten käsittely työpaikalla tapahtuu. Yhteisellä työpaikalla havaittu epäkohta tai ongelma voi liittyä esimerkiksi kiinteistöön (lamppu palanut) tai ympäristöön (liukkaus) tai vaikka uhkaavaan tilanteeseen.

Kaikkien työnantajien työntekijöiden pitää tuntea pelastussuunnitelma

Yhteisellä työpaikalla kaikkien siellä työskentelevien pitää tietää miten toimitaan esimerkiksi tulipalon tai uhkaavan tilanteen sattuessa. Yhteisellä työpaikalla on hyvä myös kartoittaa EA- taitoiset henkilöt ja varmistaa EA-tarvikkeiden kunto ja saatavuus. Pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja nimeää ensiapu- ja pelastusvastavat. Alihankkijayrityksillä pitää olla omat tehtävään nimetyt henkilöt.